

فیاپی ۲ غروش

{ ۱۵ تموز سنه ۱۳۲۵ }

نومرو ۲

حَقَائِقُ اَوَّلِ حَیَهِ و سَیَی

صاحب امتیاز و محرری : احمد صائب

معاون اوش کونده بر تشر اولتور

برسته لك اداره مشروطه
خاندان عثمانیده نسوان
دوات علیه صدر اعظم
دین اسلامك ترقیات حاضرده
روس سر ایلیك حیات خصوصی
مندرجات :

استانبول

۱۳۲۷

اقبال ملت مطبعه سی

وزیر خانی

دین اسلامك ترقیات حاضرہ سی

عصرِ یزیدہ ، دنیائک مختلف قطعہ لرنده بولنان ، اسلام دولترینک احوال سیاریہ ، تجارتیہ و صنایع لری تدبیرہ اولمی نہ قدر جالب اسف ایسدهده ، دین مبین اسلامك کوندن کونه ، بر سرعت فوق العاده ایله انتشار ایتمه سی ده اومرتبه جالب افتخار و شکر اندر .

سودان ، مراکش ، خیوه ، بخارا ، افغانستان ، ایران و حق نسبتاً الکمدنی عدولتمه سی لازم کلن دولت علیہده بیلہ اہالینک اکتساب هنر و معارف ایتمه سہنہ خادم وسائل پک ناقص ، وہان ہیچده اولمادینی محقق ایکن ، دین جلیل احمدینک اولکی سنہ لره نسبتاً سرعت توسع و انتشاری شایان تذکار و محمدر . واقعا شرافت و قدسیتی پک آشکار بولسان دینیزک ، علینہده بعض علمای افرنجیہ واردر . بونلرک علم و عرفانلری تصدیق اولنقده بر بآس یوقسدهده ، حساب و تدقیقلرینک پک یاکلش اولدیغنی ، ینہ کندیلرینہ منسوب فضلائک ادعا و اثبات ایتمه لری بزى مدافعت فضلہ سوز سوبلہ مکیدن ، و تصدیقندہ بآس کورمه دیکمز علم و عرفانی تسلیمدن فراغت ایتدیر یور .

برنجی طوائف علمای افرنجیہ ، ہر سہنہ حجازہ کیدن مسلمانلرک مقداری ، سہدن سنہیہ تناقص ایتدیکنی اوکے - وردہ ک ثبوت دعوا یہ کافی بردلیل عدایتک ایستہ یورلر . فقط بز ، تخویقاً بیلورزک حجاز مغفرت طرازہ کیدن حجاج ذوی الاحترامک مقداری آزالہ سنک سہی : زمانہ زده ، ہر طرفدہ جاری اولان قواعد صحیہ نک بویہ بیوک و غابہ لقی سیاحتلرہ پک زیادہ مشکلات ویرمہ سی ، بردہ اسلام تجہیہ مالک اولان دولتلرک - نهدن ایسہ - مسلمانلری حجه کیتہ مکیدن بالواسطہ و طوغرودن طوغرویہ منع ایتمه لری قضیہ لریدر .

یہ ، ہو برنجی طاقتوں بعض علمای افرنجیہ ، کو ستمک ایستہ پورلرکہ :
 قطعات اسلامیکہ ، بعض یرلرنده ، وبالقرض ایراندہ مذہب صوفیہ ک ،
 بایلرک ، ویندہ اسماعیلیہ وسائر طرق دینیہ ک ظہوری اسلامیک قدسیت
 و علویتہ خالی ویرمشدر ، و بو مذہبلرده بونانلری مسلمان عد ایتمک
 لازمدر . فقط بوقول و ادعائک نہ قدر باطل اولدینی اصحاب وقوفک
 معلومیدر . اسلام ایله مشرف اولان اقوامده ، اولکی قدر تعصب قلمادیفی
 دلیل اتخاذایدہرک ، بوکون هیچ بریرده ، دین اسلامک اعصارسالفہده
 اولدینی قدر قوت ورغبتہ مظهر بولمادیفی ادعائک یک باطلدر .

مذہب صوفیہ ، بابیہ واسماعیلیہ هنوز ظہور اتمش دکدرلر . یک چوق
 عصرلدنبری موجود اولدینی ، ومنتسبینک یک زیادہ متعصب بولمقلری
 هرکس بیایر .

اوروپا علاسندن یک آزلق اولان بر طاشی ده ارض اوزرنده
 دین اسلامک تدنیدہ بولمادیفیہ دائر اولان مدعیاتی ، بر طاقم
 سفسطہلرله اعلان اتمکده اولدقلری شو صیرمده دیگر برطاقم علما ؛ کہ :
 - اکثریتک افکار و آراسنی حائرلر - دین اسلامک دکل نقطہ توقفده ،
 اعصار سالفہہ نسبتاً یک ایلری کیمکده بولمادیفی ، وخرستیانلق ایله بعض
 قطعاعده قارشی قارشیه کلدکلری حالده خریستیانلق آزرزمان بیله
 مقاومت ایدہمیرک میدان جہاد وحقده مغلوب قالدینی اثبات ایدیورلر .

اسلامیک توسیع دائرہ انتشارایتدیکی مملکتلردن بریسیده روسیہک
 سرباسیدر . اورادہ حکومت ، فوقالعادہ برغیرت و بیوک بر مصرف ایله ،
 اساساً بت پرست بولان اہالی بی خریستیان یایمق ایستہدیکی حالده ، موفق
 اولامادیفی و حکومتک او بابدہ کی تصدیقاتنہ مطیع کورون اہالینک کیزلیجہ
 اسلامیتہ تمایل و متمسک بولمادیفی ، وقت وقت روسیہ غزتلرده
 کورولیور .

قطعات سائرده «انتشار اسلام» عقلار حیرت ویرمک درجہلردهدر :
 غربی چین ولایتلرندہ مسلمانلرک مقداری بوصول سنہلرده ، قرق
 ملیوندن زیاددیہ بالغ اولمشدر . کوندن کونہ ده زیادہ لشیورکہ ، بوسرعت

ایله آزر زمان صوکره بتون چین قطعه سی اسلام ایله مشرف اوله جنی ظن ایدمکنده در .

هندستانده دخی ، بلکه چیندن ده ازیاده ، دین اسلامک مظهر و غبت و تقدیر اولدینی معلومدر . اوراده بولنان انکایزر ، بودا مذهبنده بولنان اهایلی ایله قاریشوب ، بیوک بریکون تشکیل ایدمک ، اسلامیت علمینده ، خریستیاناق لهنده خیلی حرکتلرده ، و فوق العاده غیرتلرده بولنیورلرده هپ مساعیلری بوشه کیدیور . بوکون ؛ جناب پروردگارک لطف واحسانه حمد اولسون ، قوجه هندستانک بشده بری ، وهان ربی مسلمان بولندقلری ؛ هندستانک ، دین محمدی علمینده کی غیرت لری براسان شکایت و مأیوسیتله یازیورلر . ده ازیاده موجب شکران اولان جهت شودرکه : هندستانده دیغزک اتشارینه خدمت ایدن ماده ، یالکیز ، بهض ذوات فضل و تقوانک ، قالا و قلاماً مصروف اولاکمکنده بولسان همتلری نمره سی بولندیقدر .

اسلامه ، اهدار اولان برهند غزته سنک و پردیکی معلوماته نظرأ : پنجابلی حاجی محمد افندی نامنده بر ذات عالی صفات ، بر سنه ظرفنده ایکی یوزبیک کشی به راه هدایتی کوستوردک اسلام ایله مشرف و مهنیدی اولمهلری موجب اولمشد .

دین اسلامک ، چوق پرلرده اولدینی کبی هندستانده دخی ؛ خریستیانلغه غلبه ایتدیکنی ، خریستیان بولنان اهایلیک بیله پیدر پی اهتدا ایله دیکی ، و یک یاقین زمانده تکمیل هندستانک اسلام اولاجنی اوروپا علمای بنامندن « قره مر » نام ذات دلائل قویه و مقنعه ایله اثبات ایتمکنده در .

فلمنک هندستاننده دخی ، مسلمانلرک عددی ، حتی ، ساعتدن ساعته تزاید ایدیور . فلمنکیلر ، ده ایلکی اوج عصر اول اورالرده یک آرمسامان بولمش ایکن ، بوکون تحت حکومتلرنده بولسان آطه لرک انک بیوک اولان « جاوا » اهایلیک تماماً ؛ « سوماطرا » نک ، و « بورشو » و « سله بس » آطه لری اهایلیک قسم اعظمی اسلام ایله مشرف بولندقلری محققدر .

اورالرده دیغزک بومرتبه انتشاری ، بهض اسلام سیاحلر ، تاجرلر ، اوتهدن بریدن کلوب کچن درویشلر دولایسیله حیز آرای حصول اولتمده درکه :

خریستیانلرک انشر دین باندہ مصروف اولان غیرت و ثروتلری نظر ملاحظہ یہ
 آئیرسہ ، اسلامیتک شو غلبہ جلیلہ سنبده کی علویت برقاچ مرتبہ دھا آرتار .
 اسلامیتک ، افریقاده کی سرعت انتشارینہ کنجہ : اودرجہ فوق العادہ درکہ
 شود کر ایتدی کمز مملکتلرده موجود اولانہ قطعاً قیاس اولنہ ماز . بونی ،
 افریقاده انشر دین ایله مؤظف بولنان بر پاپاس افندیکن روایتی تأیید ایدبور .
 بو ذلک انشر یاتنه نظراً : افریقاده توسیع دائرہ اسلام ، عالم خریستیانی یہ
 دہشت ویرہ جک درجہ لردہ در . ینہ بویپاس افندی ؛ بعض مسلمانلر ، تجار
 قیافیلہ افریقانک ایچلرینہ ایلرولیدرک احوال و عاداتی شیعدی یہ قدر مجهول
 قلمش اولان قوجہ قوجہ بلده لردہ ساکن اہالی نی اسلام ایتدکار نی
 سویلہ یورمش .

افریقاده اسلام ، غربدن و شرقدن ایلریلہ یور :

بحر محیط ساحلندہ پورتکیز موزانیقندہ ، بوندن یوزسنہ اول ، هیچ
 مسلمان بوق ایکن ، بوکون کاملاً مسلمان اولمشلردر . اسلامیت ، اورادن ایچریلرہ
 طوغرو خارق العادہ بر موقیقلہ یورویہ رک « نیژدہ » نہری بوینہ قدر واصل
 اولمشدر . اوطرفلردہ دخی مقدملری ، مسلمانلرک حدودی « طومبوقطو »
 ایکن بوکون ، اوزاق بولنان « قوقو » یہ قدر یوکسلمشدر . ہریردہ اولدیغی
 کبی بورادہ دخی اسلامیتک انشرینہ خادم برامور کورولہ من . اسلام
 تاجرلرک حرکات دیندارانہ لری ، ضالاندہ قلمش بولنان اہالی یہ نمونہ امتثال
 اولدقلری طبیعدر .

دین مبین احمدینک افریقانک شرقدن ایچریلرہ طوغرو ایلرولہ دیکی ،
 وبوکا سودان قطعہ سندن بدأ ایتدیکی ، والحمدلہ ، علی التوالی سرعت وامنیلہ
 یابیلدیغی بدییدر .

ایشته : زمانزدہ اسلامیتک توسع وانتشاری بو ، رادہ دہدر . بونک ،
 قبلہ کاه اسلام اولان مرکز خلافت عثمانیہ ایچون نہ قدر اہمیتی و عاداتا حیات
 قدر قیمتی بولندیغی آیری بر مقالہ ایلہ انشریح ایدہ جکیز .